

ung ikke kan komme ind på et studium på Københavns Universitet, hvis der samtidig er ledige pladser f.eks. i Aalborg eller Odense. Hvis en studerende ikke kan komme ind på et af lærerseminarierne i København eller lærerseminariet i Århus, mens der er ledige pladser i Vordingborg eller i Nørre Nissum, er det ikke samfundets problem, at den studerende ikke vil til Vordingborg eller Nørre Nissum.

Det er nemlig vigtigt, at der er studerende i de uddannelsesinstitutioner, som ligger uden for de store bykoncentrationer, for det er klart vanskeligere at få de pågældende til at flytte bort fra de store byer, når de er færdiguddannede og måske har etableret sig med familie.

Derfor er vi klart tilhængere af, at uddannelseskapaaciteten også skal ligge spredt ud over landet, som vi kender det i dag. Det, der så ønskes, er, at de pågældende steder måske gjorde noget mere for at gøre det attraktivt. Der er nogle af de byer, som i dag har svært ved at få fyldt deres uddannelsespladser, som måske nok kunne have gjort noget mere for at tilbyde endnu bedre boligforhold, end der var de andre steder.

Derfor vil vi også godt se på, om ikke optagelsesreglerne kunne laves lidt om, sådan at en uddannelsessøgende automatisk blev henvist til en plads på den nærmeste institution, hvor der er ledige pladser. Vi ønsker ikke, at der skal ske repressalier over for den pågældende, hvis vedkommende ikke ønsker at tage mod tilbudet, men under alle omstændigheder var der så automatisk et tilbud.

Unge mennesker kan have personlige grunde til, at de ikke vil flytte, men fordelene ved et ændret optagelsessystem vil være, at vi med henblik på at finde uddannelsespladser fik et ærligere tal for behovet, og at der også kunne komme lidt mere skub i det, så de unge omgående fik et alternativt tilbud.

Heller ikke uddannelsessøgende, der afvises, fordi de ikke har de rette kvalifikationer, hører hjemme på listen over afviste, og hvis de ikke blev registreret dér, fik vi også et ærligt tal. Men tallet ville stadig væk vise, at der er et femcifret antal unge, der hvert år afvises, og derfor er problemet stadig væk klart stort, men det er måske ikke så stort, som bruttotallene viser.

Der er også enkelte steder, hvor vi under alle omstændigheder må sige, at dér vil der være adgangsbegrænsning, og at det ikke vil være ønskeligt at afskaffe adgangsbegrænsningen de pågældende steder. Det gælder først og frem-

mest de meget dyre uddannelser. Lægestudiet er så dyrt, at vi ikke må vende tilbage til situationen for år tilbage, hvor Danmark uddannede dobbelt så mange læger, som vi overhovedet havde brug for.

Der er også studier, f.eks. filmkundskab, hvor det er urealistisk at have en helt fri adgang, hvis der pludselig sker en voldsom forøgelse af behovet for studiepladser. Vi har ikke noget imod, at man uddanner sig i filmkundskab, men hvis der er en hel masse mennesker, der melder sig på en gang på grund af nogle tendenser i samfundet, må man sige, at de ikke alle sammen kan komme ind, ikke kun fordi der ikke er beskæftigelse til dem senere – det er, hvad det er – men man kan simpelt hen ikke skaffe kapaciteten fra den ene dag til den anden.

Vi skal ikke gentage fortidens fadæser, hvor vi f.eks. også så, at et studium som psykologi i en periode næsten var smadret, fordi der pludselig meldte sig voldsomt mange mennesker og der slet ikke var kapacitet til at uddanne de pågældende. Med disse efter vores opfattelse indlysende undtagelser ønsker vi ellers fri adgang til de videregående uddannelser.

Engang blev adgangsbegrænsning forsvaret med planøkonomiske argumenter. Man skulle kun uddanne det antal, som samfundet havde brug for. De ideer er i dag væk. De fleste har indset, at evnen til at forudse samfundets behov ikke er så stor, som ivrige planlæggere troede. De unges eget frie valg har i praksis vist sig ikke at være så tosset i forhold til det behov, som samfundet har, og det var i hvert fald bedre end planlæggerens teorier om, hvad behovet var.

I den forbindelse vil jeg ikke undlade at nævne, at nogle af de flaskehalse, vi ser i dag med hensyn til at få tilstrækkeligt med lærere og pædagoger uddannet, er et produkt af den planlægning, som skete i 1980'erne, og som bl.a. i slutningen af 1980'erne gav sig udslag i, at daværende undervisningsminister Bertel Haarder, som ellers er liberalist, fik nedlagt en række seminarier ud fra en tanke om, at der ikke var behov for kapaciteten.

Til gengæld er der så dukket noget nyt op, nemlig at man mener, at man kan reducere antallet ud fra, at man i højere grad kan konstatere, om der er nogle, der er bedre til at studere i forhold til det, vi kender i dag. Vi mener igen, at det er meget svært på forhånd at sige, hvilke uddannelsessøgende der er egnet til at studere. Det vil vise sig på baggrund af de studier, de går i gang med, og derfor er vi også tilhængere